

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O LOKALNI SAMOUPRAVI

I. UVOD

1. Ocena stanja in razlogi za sprejetje zakona

Odpoklic je postopek neposredne demokracije, ki omogoča pristojnemu organu ali določenemu številu državljanov, da se opravi glasovanje o odpoklicu s funkcije pred iztekom mandata. Postopek je običajno sestavljen iz pobude in glasovanja. Na splošno lahko glede na stopnjo vključenosti državljanov v postopku navedemo dva temeljna načina odpoklica; to je t. i. popolni odpoklic, v katerem državljani sodelujejo v začetni fazi - pobudi in pri samem odločanju za odpoklic in t. i. nepopolni (mešani) odpoklic, kjer državljani sodelujejo le v eni fazi ali v fazi sprožitve postopka ali v fazi glasovanja. Obe vrsti odpoklica je mogoče uporabiti na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, in oba tipa se lahko uporabljata bodisi za funkcionarje izvršilne in zakonodajne veje oblasti.

Položaj župana se po državah razlikuje, kar izhaja tudi iz različnih načinov pridobitve županske funkcije. V večini evropskih držav so volitve županov posredne (Belgija, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francija, Litva, Španija, Švedska itn.), župana izvoli predstavniški organ - svet lokalne skupnosti. Med možnimi načini pridobitve županske funkcije so tudi neposredne volitve županov, ki pa so v državah članicah Evropske unije redkejše. Ureditev odpoklica funkcije župana v nekaterih izmed njih prikazujemo v nadaljevanju (Avstrija, Nemčija, Poljska, Romunija, Slovaška).

V državah, kjer so volitve županov posredne, običajno poznajo institut (ne)zaupnice na lokalni ravni. Sprožijo jo člani predstavniškega organa.

V državah z neposrednimi volitvami županov pa imajo lahko urejen odpoklic, ki ga lahko sprožijo: predstavniški organ občine, državni organ ali volivci z ljudskim glasovanjem.

Neposredne volitve županov imamo tudi v Sloveniji in potekajo po dvokrožnem večinskem sistemu. Za župana je izvoljen kandidat, ki je dobil večino veljavnih glasov. Če noben kandidat ni dobil večine glasov, se opravi drugi krog volitev med kandidatoma, ki sta dobila največ glasov. Redne volitve županov se opravijo hkrati z rednimi volitvami v občinske svete. Mandat traja štiri leta.

Zakon o lokalni samoupravi ureja in določa pogoje za predčasno razrešitev župana. Župana se lahko predčasno razreši, če ne izvršuje odločb Ustavnega sodišča ali pravnomočnih odločb sodišča, pristojnega za upravne spore, ki mu nalagajo z ustavo in zakonom skladno ravnanje. O razrešitvi odloča Državni zbor na predlog vlade. Preden izda sklep o razrešitvi župana, mora Državni zbor opozoriti župana na njegovo nezakonito ravnanje ter mu predlagati, kako naj v primernem roku te nezakonitosti odpravi. Če župan ravna v skladu z opozorilom, Državni zbor postopek o razrešitvi s sklepom ustavi. Če se ugotovi, da razlogi niso odpravljeni in da so bili uporabljeni že vsi milejši zakoniti ukrepi in da je predčasna razrešitev župana v danem primeru primeren in nujen ukrep za zagotovitev lokalne samouprave v občini, se župana razreši. Župan lahko v 30 dneh vloži zahtevo za presojo ustavnosti sklepa Državnega zbora. Če zahtevi ni ugodeno ali ta ni bila vložena v roku, se župana razreši. Razpišejo se predčasne volitve. Nujne naloge iz županove pristojnosti do izvolitve novega župana opravlja podžupan oziroma član občinskega sveta, ki je določen za začasno opravljanje funkcije župana. V kolikor bi hkrati razpustili občinski svet in razrešili župana, pa imenuje vlada začasnega upravitelja, ki do izvolitve novih občinskih organov opravlja nujne naloge (Zakon o lokalni samoupravi 90.b in 90.c in 90.č člen).

2. Cilji, načela in pogloblitve rešitve predloga zakona

2. 1. Cilji

Omogočiti ljudem, da preko ljudske iniciative pred iztekom mandata preverijo ali župan lokalne skupnosti še uživa podporo večine volivk in volivcem.

2. 2. Načela

Osnovna načela so načelo ljudske suverenosti, načelo demokratične države in načelo ljudske iniciative. Vsa oblast izhaja iz ljudstva in se uresničuje v njegovem interesu. To pomeni, da tako kot lahko ljudje izvolijo svoje predstavnike, jim mora biti omogočeno, da pod čim bolj enakimi pogoji tudi predčasno razrešijo svoje predstavnike, ki so izgubili njihovo zaupanje.

2. 3. Pogloblitve rešitve predloga zakona

Položaj župana se po državah razlikuje. V nekaterih državah je župan neposredno izvoljen, drugje ga lahko izvoli predstavniški organ lokalne skupnosti (občinski svet). Uveljavljeni pa so še nekateri drugi načini pridobitve županske funkcije.

Tako kot imajo države različno urejeno izvolitev župana imajo različno urejen tudi predčasno prenehanje mandata župana.

Način predčasnega prenehanja mandata je predvsem odvisen od tradicija lokalne samouprave, ki jo ima neka država, struktura lokalne samouprave (eno ali večnivojska lokalna samouprava), način pridobitve funkcije župana ipd.

Mandat župana običajno ne more biti prekinjen zaradi politične odgovornosti. Poznani pa so nekateri načini predčasnega prenehanja mandata župana, na primer zaradi izrečene nezaupnice v občinskem svetu ali zaradi odpoklica »recall« npr. v nekaterih državah ZDA. (Grad, 1998:46)

Največkrat je nezaupnica oz. razrešitev župana opredeljena pri modelih, kjer župana izvoli/imenuje občinski svet, ki ga nato lahko razreši z določeno večino (na primer 2/3 večino).

Predlog odpoklica, ki se kot predlog pojavlja v Sloveniji, je podoben modelu odpoklica, ki ga uporabljajo nekatere države ZDA, t. i. "recall" kjer se zbere določen odstotek podpisov volivk in volivcev. V primeru, da pobudnikom uspe zbrati podpise, se izvede referendum o županu in če je proti njemu na referendumu 51% tistih, ki se udeležijo volitev župan pade.

Naš Zakon o lokalni samoupravi ne predvideva instrumenta za odpoklic župana kot neposredno izvoljenega funkcionarja. Župan se lahko predčasno razreši po veljavne zakonu o lokalni samoupravi le, če ne izvršuje odločb ustavnega sodišča ali pravnomočnih odločb sodišča, pristojnega za upravne spore, ki mu nalagajo z ustavo in zakonom skladno ravnanje. V primeru razrešitve župana državni zbor razpiše nadomestne volitve župana.

V predlogu sprememb in dopolnitev zakona o lokalni samoupravi predlagamo, da se z zakonom omogoči odpoklic župana tako, da se pod enakimi pogoji kot za sklic občinskega referenduma začne zbirati podpise za razpis referenduma o odpoklicu župana. V kolikor pobuda za razpis referenduma uspe se na njem odloča ali so volivke

in volivci za odpoklic župana ali ne. Referendum oziroma odpoklic župana uspe, če v kolikor za ljudsko nezaupnico glasuje več kot petdeset odstotkov tistih, ki so glasovali, pri čemer pa mora biti volilna udeležba doseči vsaj devetdeset odstotkov volilne udeležbe na volitvah, na katerih je bil izvoljen župana. V tem primeru se upoštevajo določila zakonodaje, ki urejajo situacijo, v kateri županu preneha mandat.

3. Ocena finančnih posledic za državni proračun in druga javnofinančna sredstva

3. 1. Ocena finančnih posledic za državni proračun

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun.

3. 2. Ocena finančnih posledic za druga javnofinančna sredstva

Sprejem predlaganega zakona ne bo imel posledic za druga javnofinančna sredstva.

4. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenost predlagane ureditve v pravu Evropske unije

4. 1. Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije niti ni z njim v nasprotju.

4. 2. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Prikaz ureditve v drugih državah je povzet po raziskovalni nalogi z naslovom Odpoklic poslanca in župana, ki jo je pripravil Raziskovalni oddelek Državnega zbora.

4. 2. 1. Avstrija

V Avstriji se sistem volitev znotraj države razlikuje. To pomeni, da je župan lahko voljen neposredno ali posredno, odvisno od deželne zakonodaje. Nekatero avstrijske dežele poznajo institut odpoklica oziroma razrešitve lokalnih funkcionarjev. Omenimo deželo **Burgenland**.

V deželi *Burgenland* je župan neposredno izvoljen in lahko ga razrešijo z referendumom. Postopek za odpoklic začnejo občinski svetniki. Zahteva mora biti v pisni obliki, podpisati jo mora najmanj četrtina občinskih svetnikov. Sledi glasovanje v občinskem svetu, kjer je za razpis referenduma o odpoklicu župana potrebna najmanj dvotretjinska večina. Za odstavitev župana je nato na referendumu potrebna večina glasov volivcev pri najmanj 40 % udeležbi.

Zakon ureja tudi institut nezaupnice. Župan lahko izgubi mandat, če svetniki izglasujejo nezaupnico. Predlog za nezaupnico mora podpisati najmanj četrtina članov sveta. Odloča se na tajnem glasovanju.

4. 2. 2. Nemčija

Normativno urejanje lokalne samouprave in tudi statusa županov je v pristojnosti zveznih dežel. Skupna značilnost je, da so župani od 90. let prejšnjega stoletja voljeni neposredno po vzoru dveh južnih nemških dežel (Bavarska in Baden-Württemberg), kjer je bila takšna ureditev tradicionalna. Skoraj vse zvezne dežele imajo mandate (in volitve) občinskih svetov ločene od mandatov (in volitev) županov. Mandati županov so praviloma daljši od mandatov lokalnih svetov in trajajo različno tudi znotraj posameznih zveznih dežel. Za vso državo velja, da ti mandati trajajo od šest do deset let.

Odpoklic županov je v posameznih zveznih deželah različno urejen. Demokratičen mehanizem (referendum) za odpoklic župana je uveljavljen skoraj v vseh zveznih deželah. Razlogov za pričetek postopka za odpoklic župana v večini zveznih dežel ni treba utemeljevati (lahko so le politični). Izjemi sta obe južni nemški deželi, kjer je

odpoklic župana možen le na podlagi njegove kazenske ali disciplinske odgovornosti. Postopek odpoklica župana se praviloma v vseh zveznih deželah začne na pobudo (določenega odstotka članov) lokalnega sveta, kjer se po kasnejši odločitvi lokalnega sveta lahko razpiše referendum. V nekaterih zveznih deželah se lahko začne postopek za odpoklic župana tudi na podlagi pobude občanov (volivcev).

Pobudi članov lokalnega sveta z določenim časovnim zamikom sledi odločitev lokalnega sveta o razpisu referenduma, ki mora biti praviloma sprejeta s kvalificirano večino (ki je običajno višja od deleža članov sveta, ki je potreben za pobudo). Za sprejem odločitve o razpisu referenduma mora v zveznih deželah: Brandenburg, Hessen, Mecklenburg-Predpomorjanska, Severno Porenje-Vestfalija, Porenje-Pfalška, Schleswig-Holstein, Turingija in Posarje ta večina znašati vsaj 2/3 članov lokalnega sveta, v deželah Spodnja Saška in Saška pa najmanj 3/4 članov, v deželi Saška-Anhalt pa najmanj 3/4 prisotnih članov lokalnega sveta.

V štirih zveznih deželah (Brandenburg, Saška, Schleswig-Holstein in Severno Porenje-Vestfalija) se lahko postopek za razrešitev župana začne tudi na podlagi pobude občanov (lokalnih volivcev). Podrobneje je prikazan primer dveh zveznih dežel, in sicer zvezne dežele Brandenburg, kjer je ta možnost že dalj časa uveljavljena, ter primer dežele Severno Porenje-Vestfalija, kjer je ta možnost bila uveljavljena pred kratkim.

Odločitev o odpoklicu župana je sprejeta, če se tako na referendumu odloči večina tistih volivcev, ki so glasovali. Ob tem pa je kot dodaten pogoj določen tudi kvorum (v obliki odstotka volilnega telesa - vseh volivcev), ki se mora referendumu udeležiti, da je ta veljaven. Kvorum znaša od 20 % volivcev v deželi Schleswig-Holstein, 25 % v deželah Brandenburg in Spodnja Saška, med 30 % - 50 % pa znaša v deželah: Hessen, Porenje-Pfalška, Sachsen-Anhalt, Turingija in Posarje. Za zvezno deželo Mecklenburg-Predpomorjanska velja, da se mora za veljavnost referenduma udeležiti vsaj tretjina volivcev, pri čemer se mora za odpoklic župana izreči najmanj dve tretjini udeležencev referenduma. Za zvezno deželo Severno Porenje-Vestfalija velja, da se mora za odpoklic župana izreči najmanj 25 % vseh volivcev in hkrati tudi večina udeležencev referenduma.

V zvezni deželi **Brandenburg** je bilo med leti 1994 in 1998 izvedeno veliko referendumov za odpoklic županov (skoraj 10 % županov je moralo predčasno zaključiti svoj mandat). Kasneje, ko so z novo zakonodajo zaostri pogoje za razrešitev županov (predvsem kvorum), se je število tovrstnih referendumov zmanjšalo.

Po veljavni ureditvi odpoklic župana ureja 81. člen Zakona o lokalnih volitvah v zvezni deželi Brandenburg (*Gesetz über die Kommunalwahlen im Land Brandenburg - Brandenburgisches Kommunalwahlgesetz- BbgKWahlG*) iz julija 2009, ki je bil spremenjen februarja 2012. Odpoklic župana se lahko začne na podlagi pobude občanov (*Bürgerbegehrens*) ali predstavniškega telesa (*Vertretung*) lokalne skupnosti.

V primeru, če poda pobudo za referendum zakonodajno telo lokalne skupnosti, jo mora predlagati najmanj polovica vseh njegovih članov, odločitev o razpisu referenduma pa mora sprejeti najmanj z dvotretjinsko večino.

V primeru pobude občanov za referendum o odpoklicu župana morajo biti v roku enega meseca pred posredovanjem pobude zbrani podpisi občanov, in sicer:

- v lokalnih skupnostih do 20.000 prebivalcev najmanj 25 % vseh volivcev,
- v lokalnih skupnostih nad 20.000 prebivalcev do 60.000 prebivalcev najmanj 20 % vseh volivcev,
- v lokalnih skupnostih nad 60.000 prebivalcev najmanj 15 % vseh volivcev.

Pobuda mora biti posredovana predsedniku volilne komisije. Pobuda mora vsebovati:

- naslov pobude, iz katerega je nedvoumno razvidno, da gre za pobudo občanov,
- ime, priimek, datum rojstva, stalno in začasno bivališče pobudnikov,
- lastnoročni podpis pobudnikov,
- datum podpisa.

Župan je odpoklican, če tako odloči večina glasov volivcev na referendumu, ki pa mora obsegati najmanj četrtno vseh volivcev.

V zvezni deželi **Severno Porenje-Vestfalija** področje odpoklica župana ureja 66. člen Zakona o lokalnih skupnostih za Severno Porenje-Vestfalijo iz julija 2009, ki je bil spremenjen oktobra 2012. Odpoklic se lahko začne na podlagi pobude občanov ali sveta lokalne skupnosti.

V primeru pobude sveta lokalne skupnosti za referendum o odpoklicu župana, mora pobudo predlagati najmanj polovica vseh njegovih članov, odločitev o razpisu referendumu pa mora biti sprejeta z najmanj dvotretjinsko večino. Med predlogom in odločitvijo sveta morata miniti vsaj dva tedna. Po odločitvi mestnega sveta lahko župan v roku enega tedna poda pisno izjavo o odstopu s funkcije, ki ima pravno veljavo odpoklica župana, ne da bi se o tem izvedel referendum.

V primeru pobude občanov za referendum o odpoklicu župana mora biti število zbranih podpisov naslednje:

- v lokalnih skupnostih do 50.000 prebivalcev najmanj 20 % vseh volivcev,
- v lokalnih skupnostih nad 50.000 prebivalcev do 100.000 prebivalcev najmanj 17,5 % vseh volivcev
- v lokalnih skupnostih nad 100.000 prebivalcev najmanj 15 % vseh volivcev.

V primeru, da to zahteva lokalni svet z 2/3 vseh svojih članov, lahko poseben nadzorni organ v času trajanja postopka odpoklica župana suspendira z njegove funkcije. Župan je odpoklican, če se o tem izreče večina udeležencev referendumu, s tem da mora ta večina predstavljati najmanj 25 % vseh volivcev. Mandat župana se konča na koncu tistega dneva, ko volilna komisija razglasi rezultat referendumu s katerim je bil župan odpoklican.

4. 2. 3 Poljska

V Ustavi republike Poljske je lokalni samoupravi namenjeno sedmo poglavje. Osnovna enota lokalne samouprave je občina, regionalne ravni določa zakon. V 169. členu ustava določa, da so volitve organov neposredne, in da se izvedejo s tajnim glasovanjem. Volitve in razrešitev izvršilnih organov enot lokalne samouprave, natančneje določa zakon. Že v ustavi je določeno, da lahko volivci v okviru lokalne skupnosti na referendumu odločajo o odpoklicu neposredno voljenih organov lokalne skupnosti (170. člen). Izvedba referendumu je v primeru predlogov za predčasno prenehanje opravljanja funkcije obvezna.

Leta 2002 je bil sprejet Zakon o neposrednih volitvah županov in drugih članov izvršilne oblasti. Od tedaj je mogoče župana z referendumom odpoklicati. Referendum o odpoklicu predlaga občinski svet. Referendum se izvede, če ni bil sprejet proračun ali zaradi drugih razlogov. Predlog mora podpreti 25 % svetnikov, potrebno pa je tudi mnenje revizijske komisije. Svetniki o predlogu glasujejo poimensko. Za uveljavitev referendumu je potrebna 60 % večina članov sveta. V izogib zlorabam je bila vpeljana posebna omejitev, in sicer, če se glasuje o predlogu za izvedbo referendumu za odpoklic na pobudo sveta in iz razlogov, ki niso v povezavi s proračunom in če temu predlogu nasprotuje več kot polovica glasov, potem se mandat ne prekinja.

Če podajo pobudo za odpoklic volivci, referendum velja, če je pobudo podprlo vsaj 10 % volivcev v občini, udeležba na volitvah mora biti 30 %.

Po letu 2002 so bile referendumске pobude za razrešitev župana pogoste. V letih 2002-2006 je bilo 92 referendumov za odpoklic, 72 za izvršilnega organa občine (v 20 primerih za oba organa - za župana in za lokalni svet).

4. 2. 4 Romunija

Delovanje lokalnih skupnosti Romunije je na ustavnem nivoju urejeno v členih 120 do 123. Ustava poleg svetov lokalnih skupnosti in županov na področju delovanja lokalnih skupnosti predpisuje pomembno vlogo tudi t.i. prefektom, ki so predstavniki države, imenovani s stani vlade v vsako pokrajino. Župan je izvoljen za mandatno obdobje štirih let. Področje prenehanja mandata župana na ustavnem nivoju ni urejeno, ureja pa ga več zakonov.

Za področje prenehanja mandata župana sta najbolj pomembna:

- Zakon o lokalni javni upravi iz leta 2001 (v nadaljnjem besedilu Zakon 215/2001), ki je bil dopolnjen leta 2006 (v nadaljnjem besedilu Zakon 286/2006) ter
- Zakon o statusu lokalnih skupnosti iz leta 2004 (v nadaljnjem besedilu Zakon 393/2004).

Zakon 393/2004 v 15. členu določa, da županu preneha mandat, če:

- 1) ne zapriseže,
- 2) predčasno pa županu preneha mandat v primeru:
 - da odstopi,
 - nastopa nezdržljivosti funkcije župana,
 - spremembe bivališča v drugo teritorialno enoto,
 - odvzema prostosti na podlagi pravnomočne obsodbe,
 - izgube opravilne sposobnosti,
 - izgube volilne pravice,
 - na podlagi odločitve ustavnega sodišča iz januarja 2007 v primeru odstopa od članstva v politični organizaciji, ali organizacije narodnih manjšin, na katere listi je bil izvoljen,
 - smrti.

Na podlagi poročila lokalne skupnosti ali drugih ustreznih pravnih dokumentov prefekt (na podlagi 16. člena Zakona 393/2004) izda pravni akt o prenehanju mandata župana. Na podlagi Zakona 215/2001 (podrobneje urejajo to področje členi 73 do 76) županu lahko predčasno preneha mandat tudi na podlagi referenduma o odpoklicu župana. Kot določa 73. člen Zakona 215/2001 določa, da mora biti referendum za odpoklic župana organiziran v obliki zahteve prebivalcev komune (podeželske lokalne skupnosti) ali mesta, ki je naslovljena na prefekta zaradi županovega zanemarjanja splošnih lokalnih interesov ali neizvajanja zakonsko določenih uradnih dolžnosti, vključno tistih, ki se nanašajo na vlogo župana kot predstavnika države. Zahteva mora vsebovati motive za njeno predložitev ter podatke (ime, priimek, datum in kraj rojstva, številko osebne izkaznice in lastnoročen podpis) državljanov, ki zahtevajo razpis referenduma. Zahteva mora podati pisno najmanj 25 % prebivalcev, ki imajo volilno pravico. Ta odstotek mora biti dosežen v vsakem sestavnem delu komune ali mesta. Prefekt mora na podlagi 74. člena Zakona 215/2001 v 30 dneh po prejemu zahteve preveriti utemeljenost motivov za predložitev zahteve in izpolnitev drugih pogojev iz 73. člena Zakona 215/2001, preveriti pa mora tudi avtentičnost podpisov. Po preveritvi zahteve prefekt pošlje vladi (prek Ministrstva za javno upravo) predlog za razpis referenduma. O tem predlogu se izreče vlada v roku 60 dni po prejetju prefektovega predloga. Vlada mora določiti dan referenduma in mora o tem z dovoljenjem prefekta obvestiti prebivalce komune oziroma mesta. Stroški izvedbe referenduma bremenijo proračun lokalne skupnosti. V 75. členu Zakona 215/2001 je določeno, da mora biti referendum izveden skladno z zakonom in z dovoljenjem prefekta, pri čemer sodelujejo strokovne službe lokalnih svetov.

Referendum je veljaven (na podlagi 76. člena Zakona 215/2001), če se ga udeleži večina (en volivec več od polovice) volilnih upravičencev. Župan je odpoklican pred iztekom mandata, če se za odpoklic izreče večina (en volivec več od polovice) vseh volilnih upravičencev. V primeru, da je župan predčasno razrešen, vlada na predlog prefekta (na podlagi 6. odstavka 72. člena Zakona 215/2001) določi dan za organizacijo volitev novega župana znotraj 30 dnevnega roka po prenehanju mandata razrešenega župana.

4. 2. 5 Slovaška

Položaj župana je na Slovaškem urejen na ustavnem nivoju. Tretji odstavek 69. člena ustave med drugim določa, da je župan neposredno voljen za štiriletno obdobje, v tem odstavku pa je predpisano tudi to, da mora vzroke in način za odpoklic župana pred iztekom njegovega mandata določiti zakon.

Podrobneje ureja odpoklic župana Zakon o lokalni samoupravi iz leta 1990, ki je bil spremenjen leta 2002 in 2010. V 13.a členu tega zakona so navedeni naslednji razlogi za prenehanje mandata župana, med katerimi je tudi možnost lokalnega referenduma:

- odklonitev prisege,
- dokončanje mandata,
- odstop,
- pravnomočna obsodba za naklepno kaznivo dejanje,
- izguba ali delna izguba opravilne sposobnosti,
- razglasitev rezultata lokalnega referenduma o razrešitvi župana s katerim je bil župan odpoklican,
- sprememba bivališča župana (izven vasi ali mesta, kjer je opravljal svojo dolžnost),
- nezdržljivosti županske funkcije z nekaterimi drugimi funkcijami ali službami (naštete so v tretjem odstavku 13. člena tega zakona) v roku do 30 dni,
- smrt župana,
- ukinitve občine.

Odpoklic župana na podlagi lokalnega referenduma se začne bodisi na pobudo večine članov mestnega sveta ali pa na pobudo občanov, ki na podlagi Zakona o pravici do peticije iz leta 1990 podpišejo peticijo. V primeru, da peticijo podpiše najmanj 30 % lokalnih volilnih upravičencev in da ta izpolnjuje pogoje iz Zakona o pravici do peticije, mora svet lokalne skupnosti na podlagi 11. člena Zakona o lokalni samoupravi razpisati referendum o razrešitvi župana v roku 90 dni od prejetja peticije. Rezultat referenduma je veljaven, če se ga udeleži vsaj polovica volilnih upravičencev, odločitev o odpoklicu župana pa je sprejeta z navadno večino udeležencev na lokalnem referendumu. Svet lokalne skupnosti mora razglasiti rezultate lokalnega referenduma v treh dneh po prejemu zapisnika. Če je na referendumu sprejeta odločitev o odpoklicu župana, temu preneha mandat z razglasitvijo rezultata referenduma. Iz spletnih strani je razvidno več primerov tovrstnih lokalnih referendmov, tako da se lahko ugotovi, da se referendumi o odstavitvi županov dejansko tudi izvajajo.

5. Druge posledice, ki jih bo imel sprejem zakona

Sprejem zakona ne bo imel drugih posledic.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V 37. a členu Zakonu o lokalni samoupravi (Ur.l. RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09 in 51/10) se v prvem odstavku za šesto alineo doda nova sedma alinea, ki se glasi:

" - če je bil odpoklican oziroma je bil odpoklic župana na referendumu potrjen,"

2. člen

V 46. členu se za besedilom "na referendumu tudi o" doda besedilo "odpoklicu župana in".

3. člen

Za 48. členom se doda novi 48.a člen, ki se glasi:

"48.a člen

Najmanj pet odstotkov volivcev v občini lahko zahteva odpoklic župana.

Glede zahteve volivcem za odpoklic župana in postopka s pobudo se smiselno uporabljajo določbe 47. do 47.b člena tega zakona.

Župan se odpokliče, če na referendumu za odpoklic glasuje večina volivcev, ki so glasovali in če se je referendumu udeležilo najmanj 90 odstotkov volivcev, ki so udeležili volitev, na katerih je bil župan izvoljen."

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Določi, da lahko županu preneha mandat tudi z odpoklicem, ki se izvede preko referendumu.

K 2. členu

Omogoča, da se o odpoklicu župana odloča na referendumu.

K 3. členu

Z njim se določijo pogoji za razpis referendumu, saj lahko odpoklic zahteva samo najmanj pet odstotkov volivcev v občini, ter kdaj je odpoklic uspešen. Člen določa, da je odpoklic uspešen, če na referendumu za odpoklic glasuje večina volivcev, ki so glasovali in če se je referendumu udeležilo najmanj 90 odstotkov volivcev, ki so udeležili volitev, na katerih je bil župan izvoljen.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

37.a člen

Članu občinskega sveta, županu in podžupanu preneha mandat:

- če izgubi volilno pravico,
- če postane trajno nezmožen za opravljanje funkcije,
- če je s pravomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev,
- če v treh mesecih po potrditvi mandata ne preneha opravljati dejavnosti, ki ni združljiva s funkcijo člana občinskega sveta, župana in podžupana, (Opomba: glej odločbo Ustavnega sodišča RS, št. U-I-39/95 – Uradni list RS, št. 68/98.)
- če nastopi funkcijo ali začne opravljati dejavnost, ki ni združljiva s funkcijo člana občinskega sveta, župana in podžupana,
- če nastopi funkcijo ali začne opravljati delo oziroma če v enem mesecu po potrditvi mandata ne preneha opravljati funkcije ali dela v občinski, oziroma državni upravi, ki na podlagi določb 37.b člena tega zakona ni združljiva, oziroma ni združljivo s funkcijo člana občinskega sveta, župana in podžupana,
- če odstopi.

Članu občinskega sveta, županu in podžupanu preneha mandat z dnem, ko občinski svet ugotovi, da so nastali razlogi za prenehanje mandata iz prejšnjega odstavka. Zoper ugotovitev občinskega sveta lahko član občinskega sveta, župan in podžupan, ki mu je prenehal mandat, v osmih dneh od prejema sklepa vloži tožbo na upravno sodišče, ki o njej odloči v 30 dneh. O morebitni pritožbi odloči vrhovno sodišče v 30 dneh.

Postopki za nadomestitev člana občinskega sveta, izvolitev novega župana ali imenovanje podžupana se lahko začne po preteku roka za vložitev tožbe, če tožba ni bila vložena, po preteku roka za vložitev pritožbe zoper odločitev upravnega sodišča, če pritožba ni bila vložena, oziroma po pravomočni odločitvi sodišča.

Če je župan imenovan:

- na funkcijo v organu državne uprave, ki izvaja nadzorstvo nad zakonitostjo oziroma nad primernostjo in strokovnostjo dela občinskih organov in občinske uprave,
- za načelnika upravne enote, ali vodjo notranje organizacijske enote v upravni enoti, na katere območju je občina,
- na položaj ali drugo uradniško delovno mesto v državni upravi, na katerem se izvršujejo pooblastila v zvezi z nadzorstvom nad zakonitostjo oziroma nad primernostjo in strokovnostjo dela občinskih organov in občinske uprave, mu po zakonu preneha mandat župana z dnem imenovanja. O imenovanju mora župan takoj obvestiti občinski svet in občinsko volilno komisijo.

Če župan opravlja funkcijo ali delo iz prejšnjega odstavka, mu po zakonu preneha mandat župana, če ne odstopi s funkcije ali ne preneha z delovnim razmerjem. O svoji odločitvi, ali bo opravljal funkcijo župana, ali še naprej funkcijo ali delo iz prejšnjega odstavka, je župan dolžan pisno obvestiti občinski svet in občinsko volilno komisijo najkasneje v sedmih dneh po prejemu poročila o izidu volitev v občini.

46. člen

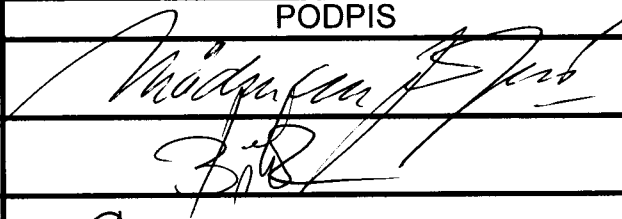

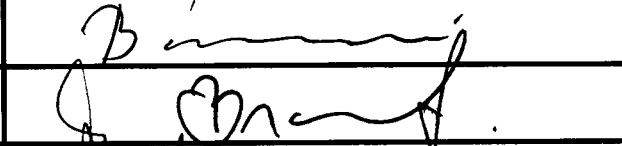
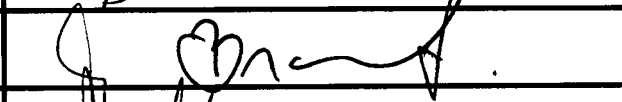
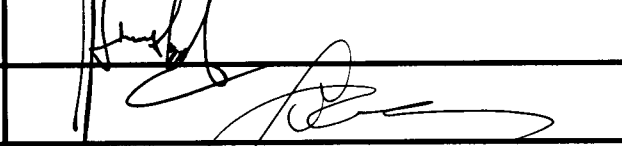
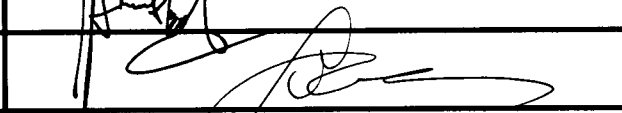
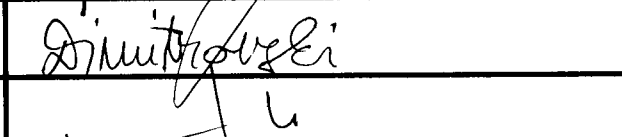

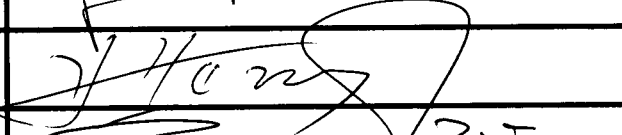
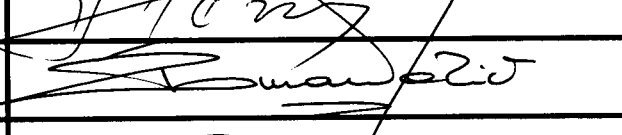
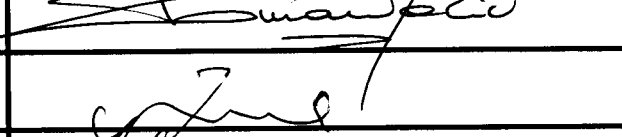
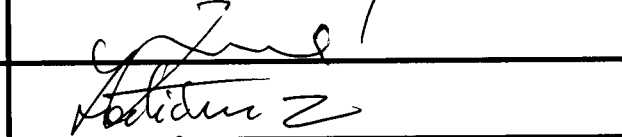
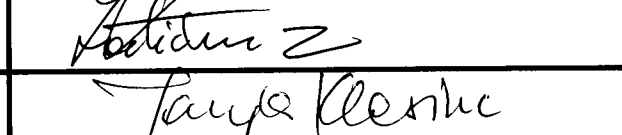
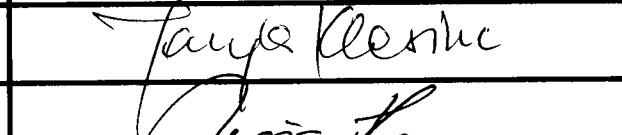
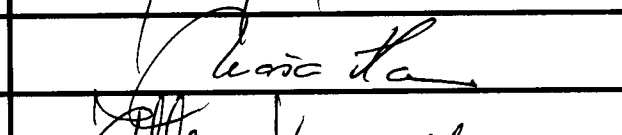
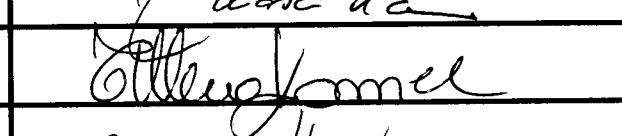
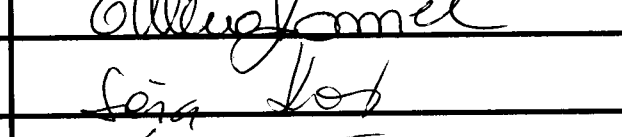
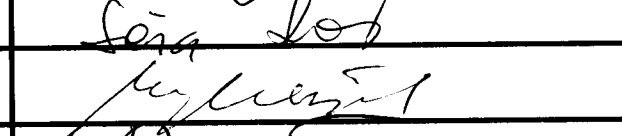
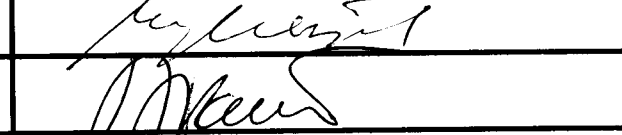
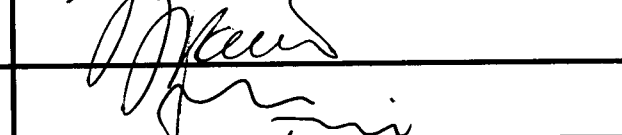

Občani lahko odločajo na referendumu o vprašanjih, ki so vsebina splošnih aktov občine, razen o proračunu in zaključnem računu občine ter o splošnih aktih, s katerimi se v skladu z zakonom predpisujejo občinski davki in druge dajatve. Referendum se opravi kot naknadni referendum, na katerem občani potrdijo ali zavrnejo sprejeti splošni akt občine ali njegove posamezne določbe.

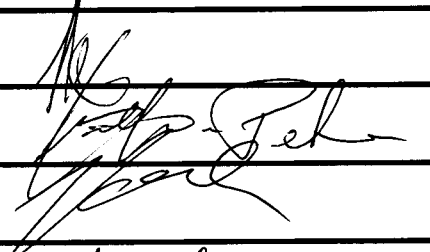
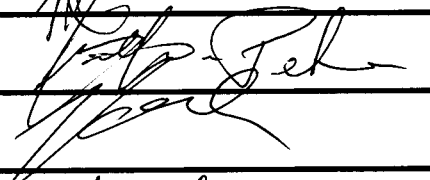
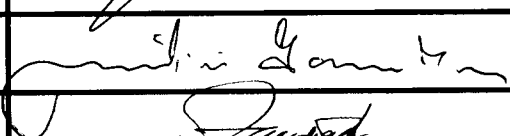
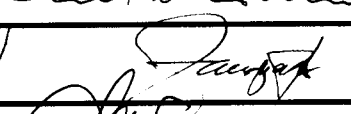
Občinski svet lahko razpiše referendum na predlog župana ali člana občinskega sveta. Občinski svet mora razpisati referendum, če to zahteva najmanj pet odstotkov volivcev v občini in če tako določa zakon ali statut občine.

Predlog za razpis referenduma je treba vložiti oziroma občinski svet pisno seznaniti s pobudo volivcem za vložitev zahteve za razpis referenduma v 15 dneh po sprejemu splošnega akta. Če je vložen predlog za razpis referenduma ali je dana pobuda volivcem za vložitev zahteve za razpis referenduma, župan zadrži objavo splošnega akta do odločitve o predlogu ali pobudi oziroma do odločitve na referendumu.

Če je sprejeti splošni akt ali njegove posamezne določbe na referendumu potrjen, ga mora župan objaviti skupaj z objavo izida referenduma. Če je sprejeti splošni akt ali njegove posamezne določbe zavrnjene, se splošni akt ne objavi, dokler se ob upoštevanju volje volivcev ne spremeni. Odločitev volivcev na referendumu zavezuje občinski svet do konca njegovega mandata.

PODPISI POSLANK IN POSLANCEV PS

ŠTEVILKA	IME IN PRIIMEK	PODPIS
1.	Jani MÖDERNDORFER	
2.	Alenka BIKAR	
3.	Dragan BOSNIĆ	
4.	mag. Alenka BRATUŠEK	
5.	Renata BRUNSKOLE	
6.	Jerko ČHOVIN	
7.	Maja DIMITROVSKI	
8.	Branko FICKO	
9.	Gašpar GAŠPAR-MIŠIČ	
10.	mag. Lejla HERCEGOVAC	
11.	Roman JAKIČ	
12.	Darko JAZBEC, dr.med.	
13.	Jožef KAVTIČNIK	
14.	Janja KLASINC	
15.	Maša KOCIPER	
16.	Tina KOMEL	
17.	Saša KOS	
18.	Mitja MERŠOL	
19.	Alenka PAVLIČ	
20.	Alojzij POTOČNIK	
21.	mag. Stanko STEPIŠNIK	

22.	Jože VELIKONJA	
23.	Peter VILFAN	
24.	Tamara VONTA	
25.	Matjaž ZANOŠKAR	
26.	mag. Barbara ŽGAJNER TAVŠ	
27.	mag. Melita ŽUPEVC	